

בש"פ 4897/17 - מדינת ישראל נגד איברהים סלימאן, סלאח סלימאן

בבית המשפט העליון

בש"פ 4897/17

כבוד השופט מ' מזוז
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

1. איברהים סלימאן
2. סלאח סלימאן

המשיבים:

בקשה חמישית להארכת מעצרו של המשיב 2 מעבר
לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

עו"ד מיכל רגב
עו"ד איברהים סלימאן

בשם המבקשת:
בשם המשיב 2:

**החלטה
בעניין המשיב 2**

1. בקשה להארכת מעצרו של המשיב 2 לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 ב-90 ימים החל מיום 18.6.2017 או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 41219-09-15 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

הבקשה התייחסה גם למשיב 1, איברהים בן תאופיק סלימאן (להלן: המשיב 1), אך זה נתן ביום 18.6.2017 את הסכמתו לבקשה ובעקבות כך הוריתי על הארכת מעצרו כמבוקש. החלטה זו עוסקת אפוא במשיב 2 בלבד (להלן:

עמוד 1

(המשיב).

2. ביום 24.9.2015 הוגש כתב אישום נגד המשיבים ונאשם נוסף, מוחמד כנעאן (להלן: מוחמד), אשר תוקן בהמשך בעקבות הסדר טיעון עם מוחמד. כתב האישום מייחס לשני המשיבים עבירות של רצח בכוונה תחילה, חבלה בכוונה מחמירה ויריות בשטח מגורים - עבירות לפי סעיפים 300(א)(2), 329(א)(2) ו- 340 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כאשר למשיב 1 יוחסו גם עבירות נוספות. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 30.8.2015, בסמוך לשעה 19:15, פתחו המשיבים באש לעברם של תאמר חג'יר (להלן: המנוח) ומחמוד טחבש. זאת, על רקע התנגדותו של המשיב 1 לאירוסיה של קרובת משפחתו לאחיו של המנוח, מועאד חג'יר, ולאחר שמוקדם יותר באותו הערב, התעמתו המשיב 1 ומועאד. כתוצאה מהירי נגרם מותו של המנוח ולמחמוד נגרם שפשוף שטחי ברכו השמאלית. לאחר מכן, המשיכו המשיבים בנסיעתם, ירו לעבר בית משפחת חג'יר פעמיים, ונמלטו מהמקום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי ברשות המבקשת ראיות לכאורה להוכחת אשמתם של המשיבים, ובכללן הודאתם של המשיב 1 ומוחמד בעבירות שיוחסו להם. עוד נטען כי קיימת עילת מעצר בעניינם של המשיבים בשל מסוכנות הקמה בהתאם לחזקות הקבועות בסעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים, היות שמדובר בעבירת רצח אשר נעברה תוך שימוש בנשק חם. במהלך הדיון בבקשה ביום 30.9.2015 הסכים בא-כוח המשיב, לצורך הדיון, לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר ביחס למשיב, ובשל כך הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר בעניינו.

בתסקיר חלקי מיום 28.10.2015 העריך שירות המבחן כי המשיב מנהל ככלל אורח חיים נורמטיבי ומאוזן, והמליץ לשקול "בכובד ראש ובצורה מעמיקה" את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, אולם לא אישר את המפקחים שהוצעו וביקש שהות נוספת כדי לבדוק מפקחים נוספים. בסופו של דבר, גם בתסקיר המשלים מיום 11.11.2015 לא המליץ שירות המבחן על שחרור המשיב לחלופת מעצר בין היתר לאחר שהתברר בעקבות פגישה עם משפחת המנוח כי מדובר בסכסוך פעיל וכי שחרורו של המשיב עלול להצית מחדש עימות אלים בין המשפחות. כן סבר שירות המבחן כי החלופה שהוצעה אינה מרוחקת דיה ממקום מגוריה של משפחת המנוח.

4. ביום 24.11.2015, לאחר דיון, קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות תשתית ראייתית לכאורית המספיקה כדי להקים סיכוי סביר להרשעתו של המשיב בעבירת הרצח, וכן עילת מעצר, והורה על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט קבע עוד כי לא הוצגה חלופה שיש בה כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב וכי ממילא לא מצא בעניינו של המשיב טעמים מיוחדים כלשהם המצדיקים חלופת מעצר במקרה של עבירות כה חמורות כמו אלה המיוחסות למשיב. ערר שהגיש המשיב על החלטה זו נדחה ביום 5.1.2016 על-ידי השופט נ' הנדל בבית משפט זה (בש"פ 8076/15).

5. ביום 15.3.2016 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום ההליכים נגדו והציע חלופה נוספת, וזאת בשל צפי כי ההליך לא יסתיים בתוך 9 חודשים, בין היתר בשל קשיים בהסדרת ייצוגו של המשיב 1. ביום 21.3.2016 דחה בית המשפט המחוזי בקשה זו היות שלא התבססה על עילה המצדיקה עיון חוזר וכן נוכח "מסוכנותו העוצמתית" של המשיב. ערר שהגיש המשיב על החלטה זו נדחה גם הוא ביום 10.4.2016 על-ידי השופט צ' זילברטל

בבית משפט זה (בש"פ 2590/16).

6. בתום 9 חודשים ממועד מעצרו של המשיב, הגישה המבקשת בקשה ראשונה להארכת מעצרו ב- 90 ימים. ביום 22.6.2016 נעתר השופט ס' ג'ובראן לבקשה והאריך את מעצרו של המשיב כמבוקש, אך הורה למבקשת לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לקבוע מועדי הוכחות נוספים (בש"פ 4653/16). ביום 21.9.2016 אישר השופט צ' זילברטל בקשה שניה להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים (בש"פ 6960/16). הימשכות הליכי המשפט מעבר להארכת המעצר השניה הובילה לבקשה שלישית, מיום 12.12.2016, להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים נוספים, לה נעתר השופט נ' סולברג בהחלטתו מיום 19.12.2016, תוך שעמד על המסוכנות הרבה הנשקפת מן המשיב ועל עובדת סיומה של פרשת התביעה (בש"פ 9657/16). בקשה רביעית להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים נוספים, החל מיום 21.3.2017, התקבלה על-ידי השופט א' שהם ביום 7.5.2017, תוך שצוין כי אמנם "קצב ניהול ההליך המשפטי אינו משיב רצון, וזאת בלשון המעטה, ואף תיתכן דחייה נוספת של פרשת ההגנה, בעטייה של התנהלות המשיב 1 וסוגיית ייצוגו במשפט", אולם המסוכנות הרבה הנשקפת מן המשיב הנלמדת מהעבירות המיוחסות לו, כמו גם החשש להסלמת היחסים בין משפחות המשיב והמנוח והסכנה הנשקפת למשיב עצמו, מחייבות את הותרתו של המשיב במעצר (בש"פ 2235/17).

7. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי. כאמור פרשת התביעה כבר הסתיימה אך ביום 15.5.2017 דן בית המשפט בבקשת הסניגוריה הציבורית לשחרורה מייצוגו של המשיב 1 נוכח רצונו בייצוג פרטי. במועד זה הציע בית המשפט לבא-כוח המשיב כי עדות המשיב תישמע לפני עדותו של המשיב 1, כך שניתן יהיה להתחיל בשמיעת פרשת ההגנה, אך זה סירב בטענה כי גרסת המשיב 1 לא ידועה לו, והסכים כי פרשת ההגנה תחל בחודש יוני 2017. נוכח האמור קבע בית המשפט דיון תזכורת ביום 22.5.2017, וכן קבע 4 מועדי הוכחות נוספים בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2017. ביום 22.5.2017 החליט בית המשפט על שחרור הסניגוריה הציבורית מייצוגו של המשיב 1 וביטל את מועדי ההוכחות שהיו קבועים לחודש יוני 2017, אולם הותיר על כנם את מועדי ההוכחות שנקבעו לחודשים ספטמבר-אוקטובר. בית המשפט הודיע למשיב 1 כי במהלך התקופה יהיה באפשרותו לאתר סניגור שיסכים לייצגו במועדים אלה, והבהיר כי "לא תהינה דחיות נוספות לצורך הסדרת הייצוג" וכי "אם לא יעלה בידו להשיג ייצוג פרטי, יהא עליו לייצג את עצמו במועדים אלה ועליו להיות ערוך לכך".

8. כעת מונחת לפני כאמור בקשת המדינה להארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים נוספים, במסגרתה שבה המדינה וטוענת כי הארכת המעצר מתחייבת נוכח מסוכנותו של המשיב, הנלמדת, כך נטען, מהמעשים החמורים המיוחסים לו בכתב האישום, ומנסיבות התיק, בהן סכסוך משפחתי שהוביל לרצח, המעידות על כך שאין חלופה שיכולה להבטיח את מטרות המעצר. המדינה מציינת כי פרשת התביעה הסתיימה, וכי נכון לעת הזו קבועים מועדים לשמיעת פרשת ההגנה בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2017, לאחר שבשל בקשות דחייה חוזרות ונשנות של המשיב 1 לצורך הסדרת ייצוגו לא התקיימו כלל דיוני הוכחות במהלך תקופות ההארכה האחרונות ולא נשמעו עדים.

9. בדיון שלפני הפנתה באת-כוח המדינה לנימוקי הבקשה תוך שהודגש כי החלטת בית משפט זה בבקשת ההארכה האחרונה ניתנה אך ביום 7.5.2017 (בש"פ 2235/17), ובמסגרתה נבחנה נקודת האיזון לענין המשך מעצרו של המשיב. כן צוין כי נכון לעת הזאת התקיימו בתיק 12 דיוני הוכחות, במהלכם נשמעו 34 עדים והסתיימה פרשת התביעה,

וכי פרשת ההגנה צפויה להתחיל בספטמבר, כאשר קבועים 4 דיונים במהלך החודשים ספטמבר-אוקטובר, וזאת לאחר עיכובים רבים כתוצאה מבקשות דחיה חוזרות מצד המשיב 1.

מנגד, טען בא-כוח המשיב כי למעשה מאז דצמבר 2016 לא התקיימו דיוני הוכחות בתיק, כאשר אין טענה שהעיכוב הוא באשמת המשיב. כן נטען כי תסקיר מעצר משלים מיום 23.4.2017, שהוגש במסגרת הליך הארכת המעצר בפני השופט שהם, אמנם לא המליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, אך למעשה מדובר בתסקיר חיובי מאוד אשר נמנע מהמלצה על חלופת מעצר אך בשל התנגדות משפחת המנוח. לטענתו, אין כל מעמד חוקי למשפחת קורבן עבירה לענין שחרור לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

11. למשיב מיוחס, יחד עם משיב 1, ביצוע בצוואת של עבירות חמורות מאוד - רצח בכוונה תחילה, חבלה בכוונה מחמירה ויריות בשטח מגורים. עבירות אלה ונסיבות ביצוען, מצביעות על מסוכנות גבוהה שלא ניתן להפריז בחומרתה, המחייבת ככלל מעצר עד לתום ההליכים.

12. כאשר מדובר באישום בעבירת רצח, נפסק לא פעם כי -

"רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבעבירות. מטבע הדברים, אדם המסוגל לבצע רצח, מסוכן הוא לביטחון הציבור, וקשה ביותר להפריך חזקת מסוכנות זו. אדם שאינו בוחל אף בפגיעה בערך הבסיסי והאוניברסאלי של קדושת החיים, אינו ראוי לאמון שהחברה נותנת באדם המשוחרר בערובה - שיקיים את תנאי שחרורו. מקום בו לכאורה הנאשם רצח אדם - אין להניח כי צווי בית המשפט יהיה בהם להטיל עליו מורא. את הסיכון מפניו של הנאשם שפגע בערך הנעלה מכל הערכים - יש להטיל על הנאשם ולא על סביבתו. זאת ועוד, אדם הנאשם בעבירה שדינה מאסר עולם חובה, אף אינו נתון למוראו של עונש נוסף בגין עבירות שיבצע בעת היותו משוחרר בתנאים. משיועד הנאשם כי אם יורשע, דינו לכלות ימיו בין כתלי בית הסוהר - ספק רב אם יש דבר שירתיעו מלחזור על מעשיו כדי להימלט מן הדין או למען מטרה אחרת" (בש"פ 2646/97 עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 526, 527-528 (1997)).

כן ראו: בש"פ 6910/13 מדינת ישראל נ' קבלאן, פסקה 17 (17.10.2013); בש"פ פטר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (17.6.2013); בש"פ 3517/14 מדינת ישראל נ' גורבאן, פסקה 13 (25.05.2014); בש"פ 2674/17 מדינת ישראל נ' גילאוי, פסקה 12 (27.3.2017); ובש"פ 4755/17 מדינת ישראל נ' פלוני (14.6.2017).

13. אכן, התארכות משמעותית וחריגה של ההליך שלא באשמת הנאשם עשויה במקרים מסוימים להצדיק בחינה של אפשרות לחלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני גם מקום שמלכתחילה אין הצדקה לחלופת מעצר. בענייננו לא

נשללה מלכתחילה על הסף אפשרות של חלופת מעצר ונערכו בעניינו של המשיב מספר תסקירי מעצר שלא הובילו כאמור להמלצה חיובית. אמנם העיכוב בהתקדמות ההליך מאז סיום פרשת התביעה בשל עיכובים מצד המשיב 1 מטריד. ברם, נוכח חומרת העבירות, העובדה שמדובר עדיין בסכסוך פעיל בין המשפחות העלול להתלקח למעשי אלימות נוספים והמלצה שלילית של שירות המבחן, אין מנוס מהמשך מעצרו של המשיב.

14. אעיר לבסוף כי עיינתי בתסקיר המעצר המשלים מיום 23.4.2017, שהוגש במסגרת הליך הארכת המעצר הקודם, ואיני שותף לדעתו של בא-כוח המשיב כי מדובר בתסקיר "מאוד חיובי". אינה מקובלת עלי גם טענת בא-כוח המשיב כי שירות המבחן הקנה מעמד חוקי למשפחת המנוח בהליך בחינת חלופת המעצר. המפגש עם משפחת קורבן העבירה בענייננו נעשה כדי לברר האם מדובר עדיין בסכסוך פעיל, העלול להתלקח מחדש למעשי אלימות, או שמא הושג פיוס בין המשפחות. לשאלה זו יש חשיבות להערכת תוצאות האפשרות של שחרור לחלופת מעצר, ובדין ערך שירות המבחן בירור זה.

15. סוף דבר: אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב ב- 90 ימים החל מיום 18.6.2017, או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 41219-09-15 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ה בסיון התשע"ז (19.6.2017).

ש ו פ ט